

VALALIČAN

obecné noviny

Ročník II.

Číslo 5, marec 1996

Cena: 3,- Sk

V čísle: * STAROSTA OBCE: Aký bol uplynulý a aký bude tento hospodársky rok obce Valalíky * Duchovné slovo * Z histórie obce * Spoločenská kronika obce * Vývoj demografických ukazovateľov obce Valalíky za rok 1995 * Občan a životné prostredie * Psí život * Kultúrne okienko * Abovčan myslí na budúcnosť * Právne rady a informácie * Obecná polícia informuje * Na linke 69 99 068 * Šport *

STAROSTA OBCE: Aký bol uplynulý a aký bude tento hospodársky rok obce Valalíky

Onedlho bude naše obecné zastupiteľstvo hodnotiť výsledky hospodárenia obce v uplynulom roku 1995. Starosta obce predloží pred poslancov auditorom overený záverečný účet obce. Na základe účtovných výsledkov je možné konštatovať, že hospodárenie obce skončilo s účtovným prebytkom vo výške 1200 tis. Sk, z čoho 400 tis. Sk tvoria cenné papiere. Skutočné príjmy obce boli 7428 tis. Sk, skutočné výdaje boli 6 768 tis. Sk. Plán výdavkov bol splnený na 99,5 %, plán príjmov na 112,7 %. Je potrebné poznamenať, že prebytkový hospodársky výsledok bolo možné dosiahnuť vďaka úsporným až reštriktívnym výdavkom rozpočtu i dobrého plnenia príjmovej časti rozpočtu. Základnými a sledovanými výdavkami boli splácanie investičného úveru na plynofikáciu obce vo výške 1 mil. Sk a úhrada prác na vodovodné potrubie, vybudované ešte v r. 1994 pred obec v časti Buzice. Za vodovod bola zaplatená čiastka 1,125 mil. Sk. Za už odvedené práce zostáva uhradiť 1,4 mil. Sk. Za plynofikáciu zostáva ešte uhradiť 1,5 mil. Sk. Popri týchto povinných výdavkoch a zabezpečení prevádzky obce (mzdy, odvody, spotreba el. energie, spotreba plynu a pod.) boli vykonané mnohé práce, investične nenáročné. Z nich najväčšou akciou a časovo najnáročnejšou bola rekonštrukcia objektu bývalého mäsarskeho v časti Bernátovce pre účely presťahovania prevádzky pošty. Druhou časovo náročnou akciou bola úprava a vydláždenie potoka v časti Košťany v celej jeho dĺžke vrátane úpravy okolia prameňa. Pomerne náročnou, avšak veľmi rýchlou akciou bolo odvodnenie miestnej komunikácie v Košťanoch. Všetky spomenuté akcie boli vykonané svojpomocne za pomoci pracovníkov verejno-prospešných prác (VPP), teda nezamestnaných. Sami, svojpomocne sme si projektovali, vykonávali meračské práce (nivelácia), sami sme si vyrábali betónové dlaždice i sami sme nimi dlážďili miestny po-

tok. Využili sme rpi tom odborné práce pána Ceplického z časti Košťany. Tento spôsob nám umožnil realizovať práce pri minimálnych nákladoch. Z ostatných prác vykonaných v obci treba spomenúť aj miestnu úpravu komunikácií v časti Bernátovce a Buzice vybudovaním záchytných priekop pre odvod dažďovej vody, úpravu múra pri kostole, opravu fasády i obielenie objektov skladu a starej fary, zriadenie večerného osvetlenia objektu kostola, výstavba mostíka pri romskej osade vo Všetechsvätých, natretie strechy zvonice v Buziciach, strechy a oplatenia materskej školy v Buziciach, natretie oplatenia a kovových konštrukcií v MŠ v časti Košťany atď. Celoročne sme zabezpečili kosenie a kľčovanie cintorínov a verejných priestranstiev a kosenie priestorov ZŠ aj obidvoch MŠ a ZUŠ.

Boli by sme radi urobili ešte viac, predovšetkým v oblasti pokračovania výstavby vodovodu, žiaľ nedostali sme v roku 1995 požadovanú dotáciu od štátu. Som si tiež vedomý, že napriek vykonaným prácam i finančným možnostiam sa nájdu aj takí, ktorí znevažovali a vždy budú znevažovať našu snahu a výsledky. Napriek tomu sa patrí poďakovať za odvedenú prácu všetkým tým, ktorí sa bezprostredne podieľali na vykonanej práci, osobitne pánovi Ing. Petříkovi, zástupcovi starostu, pracovníčke p. Maľašovej, pracovníkom VPP i všetkým ostatným, ktorých som osobitne nomenoval.

Vstúpili sme do tretieho mesiaca roka 1996 a dovoľme, aby som našich občanov oboznámil s možnostami i zámermi, ktoré by sme chceli realizovať v oblasti rozvoja obce v tomto roku. Znova si treba uvedomiť, že máme ešte v tomto roku uhradiť 1 mil. Sk splátku úveru za plynofikáciu a 1,4 mil. Sk za vykonané ale zatiaľ nezaplatené práce na prírodnom vodovodnom potrubí. To sú povinnosti, ktoré sme prevzali ešte z minulého volebného obdobia. Ešte aj v roku 1997 nám zostane povinnosť zaplatiť 0,5

mil. Sk poslednú splátku úveru. Popri týchto povinnostiach a povinnostiach zabezpečiť riadny chod obce a obecného úradu, uvažujeme v tomto roku vynaložením 1,05 mil. Sk a 0,5 mil. Sk združených prostriedkov na výstavbu vodovodu. Toho roku chceme doplniť stĺpy miestnych rozhlasov, aby boli MR vybavené všetky ulice. Chceme odstrániť zdroj neustálych porúch na verejnom osvetlení a v čo najväčšom rozsahu zriadiť ďalšie telefónne bytové stanice i rozšíriť sieť verejných telefónnych automatov. Máme v úmysle realizovať ďalšie zábery, avšak tie závisia od organizácií s ktorými v súčasnosti prebieha rokovanie.

Dobrou správou pre občanov, najmä pre rodičov a žiakov je skutočnosť, že Ministerstvo školstva SR konečne zaradilo dostavbu základnej školy do štátneho plánu výstavby a pre rok 1996 uvoľnilo pre túto stavbu 4 mil. Sk. Vzniká tak reálny predpoklad, že v roku 1997 bude táto "večná" stavba ukončená.

Výrazne chceme neinvestičnými opatreniami zlepšiť podmienky pre využívanie voľného času pre našu mládež. Verím, že sa nám tento zámer podarí. Už dnes sú priestory kultúrneho domu i obecného úradu takmer denne využívané v popoludňajších hodinách športovcami, kurzami, prednáškami, folklórnym súborom, speváckym súborom, čo nás veľmi teší.

V kultúrno spoločenskej oblasti máme za cieľ usporiadať celý rad atraktívnych podujatí, ktoré pre nedostatok priestoru v týchto novinách nemôžeme všetky uviesť. Najvýznamnejšou z nich bude slávnostné uvedenie obecného erb.

Veľmi by som si želal, aby sa nám vytýčené ciele podarilo splniť. Verím a spolieham sa pri tom na pochopenie a podporu našich občanov pri realizácii týchto úloh.

Ing. Milan Tóth
starosta obce

Duchovné slovo

Odhodlanie k návratu

Sú rozlúčky, sú odchody z domu, pri ktorých zatvárame dvere so žiaľom a ruku podávame desaťkrát. Rozlúčky, pri ktorých objatiach niet konca. Odchody s očami plnými slz, s prosbou o požeňhnanie na cestu a s tvárou ešte dlho obrátenou k tým, ktorých opúšťame s rukou mávajúcou na pozdrav.

Ale sú odchody z domu, ktoré sa takému lúčeniu nepodobajú. Bezohľadné buchnutie dverami, aby sme tým v dome dali pocítiť, že odchádzame. Tak odchádza z domu otec, manžel, ktorý chce byť voľný pri poháriku v spoločnosti podobných, pre ktorých je rodina na druhom, či na poslednom mieste. Tak odchádza syn, dcéra, ktorí chcú byť slobodní, neposlúchať rodičov, ktorí si chcú zariadiť život po svojom. Doma ostanú bezradní, ustarostení a uplakaní rodičia. To má byť odmena za ich starostlivosť a lásku? Čo robí? Ísť ich hľadať, prosiť, aby sa vrátili? Prijat ich späť? Čo robili rodičia márnokratného syna? Otec ho nehľadal, neprosil, ale čakal s otvorenou náručou kajúcnika, ktorý musel pocítiť na vlastnej koži biedu telesnú ale

aj duševnú. Ktosi položil otázku, čo robila matka márnokratného syna, keď odchádzal. Á, už to viem. Bol to vlastne márnokratný syn sa jej po návrate opýtal: "Mama a ty si prečo nič nepovedala, keď som odchádzal?" Odpovedala mu: "Syn môj, či si ma nevidel, ako som stála v kúte izby a či si nevidel slzy, ktoré stekali po mojej tvári?"

Pán Ježiš nás poučuje, kam sa uberá ľudský život, ak hľadá šťastie ďaleko od Boha a zároveň nám odhaľuje lásku

a starostlivosť nebeského Otca, ktorý nás síce nezdržiava, ale vie, že život nás sám poučí. Sme nespokojní, utekáme, nechceme slúžiť Bohu a potom slúžime sviniam ako marnokratný syn. Vtedy sa nám otvárajú oči a šťastný, kto pochopí, že dvere nebeského Otca sú vždy otvorené. Žalmista hovorí: "Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán." A sv. Pavol píše svojim veriaci: "Zmierte sa s Bohom".

Hovorí sa, kde sú ľudia, tam sú chyby. Chyby robíme ešte aj pri našom návrate k nebeskému Otcovi. Stále sa vraciame a stále odchádzame. Veď sa neraz sťažujeme: Tofkokrát chodím na sved a nie a nie sa polepiť. Veru tak, lebo chodíme sa len svedovať, vyznávať hriechy a nezbavujeme sa hriechov, do ktorých aj často upadáme.

Obrazne povedané: kosíme burinu, ale koreňa sa nedotkneme. Strhávame pavučinu, ale pavúka chrániame. A to je potom naozaj len svedovanie, ale nie pokánie, nie sviatosť vnútornej premeny, nie radostný návrat domov.

A ešte jeden návrat je potrebný: návrat k našim spolubížnym, návrat k bratom a sestrám, k príbuzným a susedom. Návrat k tým, čo nám ublížili alebo my im. Návrat k láske a k odpusteniu. Ak treba, aj s otvoreným náručím. Lebo k Bohu sa možno vrátiť len cez ľudí. "Lebo ako môžeš milovať Boha, ktorého nevidíš, keď nemiluješ bližneho, ktorého vidíš," hovorí sv. Ján apoštol.

A ešte čosi: neodkladajme návrat až do staroby, do dôchodku, lebo už nemusíme mať čas k návratu a Boh Otec nám už nebude stačiť odpustiť.

Spisovateľ Quist vo svojich "Stretnutiach" hovorí: "Pane, nedívaj sa na mňa. Som nahý, som špinavý, som zrazený k zemi, rozbitý. Nemám už síl. Neodvažujem sa nič sľubovať, môžem len zostať hlboko sklonený pred tebou."

A Ježiš: "Môj drahý, zdvihni hlavu. Tvoja hrdosť je zranená. Keby si ma miloval, plakal by si a dôveroval by si mi. Myslíš, že láska pozná hranice? Myslíš, že som na teba zabudol? Ty sa však spoliehaš ešte stále na seba, môj drahý. Musíš sa spoliehať jedine na mňa!

Pros o odpustenie a potom rýchlo vstaň! Pozri! To najhoršie nie je zhręšiť, ale v hriechu zostať!"

Váš duchovný otec

3 histórie obce

Zaujíma Vás, či Váš rod má skutočne hlboké korene v obci?

Možno bude mnohých čitateľov zaujímať, či sa nájdú ich priezviská v súpise obyvateľov obce Bernátovce a obce Všechnsvätých z roku 1857. Z archívnych materiálov uvádzame priezviská, ktoré skutočne existovali v uvedenom roku. Môže sa stať, že budú niektoré skomolené, pretože v archívnych súpisoch sú písané "švabachom" v tabuľkových prehľadoch s predtlačou v nemeckom a maďarskom jazyku.

V obci Bernátovce bolo v roku 1857 podľa súpisu vykonaného dňa 14. 12. 1857 obecnými úradníkmi (možno richtármi) pánom Elis Gyiongy a pánom Tóth Zigmund celkom 57 rodín. Podľa tohto súpisu sa v tejto obci vyskytovali tieto priezviská: Orosz, Sekla, Rozenmeig, Haluska, Freiburger, Klein, Weber, Huntkovits, Koteles, Sztraka, Demetzky, Lefkovits, Lesko, Baim, Moskovics, Dios, Beregrin, Schvarcy, Dorfel, Syedlak, Simko, Szhudy, Lepetko, Lycsko, Varga, Baksi, Orlovský, Kaminsky, Gasziy, Mihalko, Bona, Tabak, Fabiani, Figlyár, Szilagyi, Bacso.

V súpise obyvateľov obce Všechnsvätých (Mindset) sa nachádzajú nasledovné

priezviská: Lovassy, Sedlak, Horniady, Haluska, Hudi, Hunteles, Tóth, Orosz, Polyak, Puttis, Orosz, Sedlacek, Nagy, Szabo, Hrobár, Schwartz, Ondrej, Sedlak, Hudak, Baksi, Nagy, Szali, Palencsar, Czifra, Nagy, Breick, Hvocz, Varga, Blarnjiecky, Spisak, Klein, Szalezman, Jacub, Schwarcz, Breich, Elias, Jakubcsik, Hornyak, Suzafin, Halatko, Markovics, Syvatko (Sviatko), Danko, Fischer, Gombos, Lefkovics, Maszkanics (Mackanič), Ivan, Gazsi, Kovaly, Majoros, Timko, Ondík.

Z uvedených súpisov je zrejmé, že v r. 1857 bolo v obidvoch obciach veľmi mnoho židovských rodín. Vo Všechnsvätých stála ešte v 30-tych rokoch tohto storočia židovská modlitebňa. Ďalšou zaujímavosťou bolo, že priezviská, ktoré sú dnes slovenské, sa písali maďarsky (Lesko, Maszkanics, Majoros, Figlyar, Bacso, Hornyak atď.), pričom krstné mená boli písané latinsky, napr. Johan, Samuel, Andreas, Georg, Michael, Elisabeth, Catharina, Theresia atď.

V budúcom čísle uverejníme súpis obyvateľov obcí Buzice a Košťany.

(pt)

Spoločenská kronika obce

NOVÍ OBČANIA

Horváth Lukáš	Buzice 4
Bakši Milan	Buzice 34
Horváth Tomáš	Buzice 135
Pástor Peter	Buzice 160
Saksová Monika	Buzice 244
Peterčák Juraj	Bernátovce 36
Gaži Pavol	Bernátovce 69
Gaži Kristián	Všechsvätých 99
Závadský Štefan	Všechsvätých 141
Lacko Patrik	Košfany 89
Szilágyiová Kristína	Buzice 110

UZAVRELI MANŽELSTVO V I. ŠTVRTĽ- ROKU 1996

Lubomír Ferenc	
Eva Lešková	Bernátovce 90
Pavol Jakubík	
Zdenka Gažiová	Bernátovce 69
Marián Ječo	Buzice 86
Vlasta Palenčarová	Bernátovce 202
Marian Antolík	Geča
Ingrid Hudáková	Všechsvätých 34
Tibor Jano	Čaňa
Mária Gažiová	Bernátovce 192

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Horváth Ludovít, 43-ročný, Buzice
☉
Kertéssová Mária, 95-ročná, Všechsvätých
☉
Peterčák Peter, 39-ročný, Všechsvätých
☉
Krištofová Margita, 53-ročná, Bernátovce
☉
Eliášová Terézia, 69-ročná, Košfany

Vývoj demografických ukazovateľov obce Valaliky za rok 1995

1. Počet obyvateľov obce k 31.12.1995:

	Počet obyvateľov	%	muži	ženy	romovia
Buzice	1127	31,79	575	552	96
Bernátovce	998	28,15	515	483	179
Všechsvätých	752	21,21	377	375	128
Košfany	668	18,85	347	321	50
Valaliky spolu:	3545	100	1814	1731	453

2. Obyvatelia starší ako 90 rokov:

Lešková Katarína	90 r.	Buzice	rod. Minorová
Horváthová Anna	91 r.	Bernátovce	rod. Lešková
Sajková Irma	99 r.	Bernátovce	rod. Fabiánová
Orosová Katarína	92 r.	Všechsvätých	rod. Juhászová
Spišáková Irma	94 r.	Košfany	rod. Mackaničová

3. Vzdelanostná úroveň:

Druh vzdelania	spolu	%
Základné	1674	47,22
Stredošk. a učňov.	1455	41,04
Vysokoškolské	60	1,69

4. Stav zamestnanosti (orientačné údaje):

Počet nezamestnaných k 29.2.1996	268
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	1963
Priemerná nezamestnanosť v obci	13,65 %

5. Štatistické údaje obce Valaliky za r. 1995:

Časť	1994		1995		porov s r. 1994	
	narod.	pokr.	narod.	pokr.	narod.	pokr.
Buzice	17	15	19	23	+2	8
Bernátovce	15	11	17	20	+2	9
Všechsvätých	10	10	9	9	-1	-1
Košfany	17	8	11	7	-6	-1
Spolu	59	44	56	59	-3	15

6. Počet uzatvorených manželstiev v r. 1993, 1994 a v r. 1995:

r. 1993-53	r. 1994-27	r. 1995-21
------------	------------	------------

7. Počet zomrelých v r. 1993, 1994, 1995:

r. 1993-22	r. 1994-35	r. 1995-23
------------	------------	------------

*Požehnané
a milostiplné
Velkonočné sviatky
všetkým občanom obce
želá starosta obce,
poslanci a pracovníci
obecného úradu.*

OBČAN A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ZNOVU O ODPADOCH

Naše obecné noviny oslavujú ešte len prvé narodeniny, ale o odpadoch resp. o zbere a likvidácii tuhého domového odpadu sme nútení písať už druhýkrát.

Dôvodom je nariadenie obce o odpadoch, ktoré bolo prijaté obecným zastupiteľstvom dňa 30.11.1995. Nové nariadenie bolo nutné prijať preto, aby zohľadňovalo nové skutočnosti.

Prvou príčinou sú zvýšené náklady obce na likvidáciu odpadov. Obecný úrad totiž nikdy neplatil za likvidáciu smetia či už na skládke v Myslave alebo na spaľovni v Kokšov-Bakši, kam v súčasnosti odpad vyvážame. To však od konca minulého roku už neplatí. Prevádzkovateľ spaľovne sprísnil evidenciu a obec je povinná platiť za každú tonu 530,- Sk. Mesačne to našu obec stojí 15.000,- Sk. Starosta obce bezodkladne jednal s riaditeľom spaľovne o odpustení poplatkov s odôvodnením, že obyvatelia našej obce sú najviac postihovaní zápachom, emisiami a pod. Nakoniec spaľovňa je postavená na bývalom katastrálnom území obce Bernátovce. Odpustenie poplatkov vraj nie je v kompetencii riaditeľa, a preto bude o tejto záležitosti starosta jednať s primátorom Košíc. Zatiaľ však za spaľovanie platíme.

Druhou príčinou pre schválenie nového nariadenia je nutnosť motivovať tých občanov, ktorí sa zapájajú pravidelne do separovaného zberu. S triedením odpadu sú spojené určité náklady v domácnosti (napr. umývanie fliaš alebo plastových obalov), a preto zľavy zo základného poplatku sú aspoň čiastočnou náhradou.

Musím tento problém vysvetliť, aby nedochádzalo k nedorozumeniu. Základné poplatky boli zvýšené na 300,- Sk resp. 400,- Sk (u neplynofikovaných domácností). Pri zapájaní do separovaného zberu v predchádzajúcom roku od 100 % do 50 % sa násobí základný poplatok koeficientom 0,6 (čiže poplatok je 180,- Sk) a pri zapojení od 50 % do 25 % koeficientom 0,8 (poplatok je 240,- Sk). Takže ten, kto sa

nezapája do separovaného zberu platí 300,- Sk. Nie je to však pokuta, ale občan nemá zľavu. Podľa nového nariadenia majú výrazné zľavy aj dôchodcovia a invalidní dôchodcovia žijúci v samostatnej domácnosti (100,- Sk resp. 50,- Sk).

Poplatky za zber TDO sa začali platiť podľa nového nariadenia obce už tohto roku, preto máme prvé skúsenosti resp. názory občanov hlavne na výšku poplatku. Mnohým sa zdá základný poplatok 300,- Sk na rok neprimerane vysoký. K tomu len pár poznámok. Predchádzajúca výška 180,- Sk platila od roku 1990. Infláciou sa ceny v štáte od uvedeného roku zvýšili v priemere trikrát. Liter nafty tiež už nestojí dve koruny. Skutočné náklady obce na vývoz jednej smetnej nádoby na rok sú cca 600 Sk. Taktiež smetnú nádobu kupuje obec od výrobcu za 600 Sk a občanom ju predáva za 300,- Sk. Zaujímalo nás koľko zaplatí za zber odpadov napr. nájomník družstevného bytu v Košiciach. Bez ohľadu na počet členov domácnosti platia inkasom 60,- Sk mesačne, čo je 720,- Sk. Skúste sa spýtať vašich známych napr. z Ruskova alebo z Nižnej Myšle, koľko platia oni?

Niektorí občania tvrdia, že oni vlastne žiaden odpad nemajú, ani smetnú nádobu. Čierne skládky po obci (napr. okolo žel. trati Čaňa-Košice) dokazujú, že nejaké to smetie majú. Iní argumentujú tým, že smetie si odnesú autom do mesta, kde ho vyhodia do jednej z mnohých smetných nádob. Je prinajmenšom neetické svoje odpadky dávať do nádob, za ktoré platí niekto iný!

Toľko v krátkosti o tejto problematike. Ochotne Vám na obecnom úrade podrobne vysvetlíme všetky podrobnosti a budeme radi, keď sa s nami podelite o svoje názory alebo návrh riešenia objektívnejšieho spôsobu vyrubovania poplatku za službu, akou je zber a likvidácia domového odpadu.

(pt)

Na Dargovskej ruži žali úspechy ženy z Valalík

Začiatkom februára t.r. sa konal v obci Svinica XXVI. ročník okresnej súťaže v ľudovom speve s obnoveným názvom Dargovská ruža. Súťažilo sa v štyroch

kategóriách. Sólo ženy, sólo muži, ženské spevácke skupiny a mužské spevácke skupiny. Celkom sa súťaže zúčastnilo 11 speváckych skupín a 13 jednotlivcov, ktorých doprevádzala ľudová hudba z folklórneho súboru Totyša z Prešova.

Na tejto súťaži sa výborne umiestnili ženy z Valalík. Pani Margita Šimková z Košťan obsadila prvé miesto v kategórii sólo ženy. Aj v kategórii ženských speváckych skupín získala prvé miesto naša spevácka skupina v zložení Regina Timková, Valéria Filippová, Anna Eliášová, Mária Bakšiová a Margita Šimková. V kategórii sólo ženy našu obec reprezentovala tiež slečna Drahoslava Drábová z časti Bernátovce. V kategórii sólo muži boli udelené dve prvé miesta, na ktorých sa umiestnili Ján Farkaš zo Slanského Nového Mesta a Štefan Jesenský z Kysaku. V kategórii mužských speváckych skupín sa na 1. mieste umiestnila spevácka skupina z Kokšov-Bakše.

Za vynikajúcu reprezentáciu našej obce na tejto súťaži sa účastníckam na osobnom stretnutí poďakoval starosta obce ing. Milan Tóth.

(st)

PSÍ ŽIVOT

Chovatelia zvierat sú povinní zabezpečiť, aby chov alebo správanie chovaných zvierat nemohli rušiť práva spoluobčanov. Keďže pre niektorých majiteľov psov to neplatí a nechávajú svojich štvornohých miláčikov voľne sa pohybovať po verejných priestranstvách, hľadali sme možnosti riešenia. Zákony a predpisy sú však veľmi prísne a likvidovať túlajúcich sa psov za pomoci polície alebo poľovníkov nebolo možné. Až začiatkom tohto roku sa našla možnosť, ako si poradiť s týmto problémom. Obec Valaliky (a ďalších osem obcí regiónu) podpísala zmluvu

so špecializovanou firmou, ktorá zabezpečuje odchyt psov a zjavne chorých aj ich usmrtenie. Následne sú usmrtené zvieratá odvezené do kaflieľného podniku.

Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti každý majiteľ psa dostane pri platení miestneho poplatku aj identifikačnú známku, ktorú je povinný pripevniť psovi na obojk.

Odchyt psov sa bude vykonávať pravidelne 2x mesačne vždy za prítomnosti člena obecných polície. Preto upozorňujeme všetkých majiteľov psov, aby nepúšťali svoje zvieratá na verejné priestranstvá. Predídú tak rôznym nedorozumeniam.

Ak bude odchytovaný pes identifikovaný, majiteľ bude nútený zaplatiť za odchyt.

Takéto radikálne riešenie je nutné, pretože cez niektoré časti obce sa vo večerných alebo v skorých ranných hodinách jednoducho nedá prejsť.

Zároveň obec zabezpečí na požiadanie usmrtenie a následnú likvidáciu starého alebo chorého psa. Za túto službu sa nemusí platiť.

Dúfame, že týmto spôsobom prinútime nezodpovedných chovateľov starať sa o svoje zvieratá, ktoré by mali slúžiť pre potešenie a úžitok, a nie na "terorizovanie" občanov obce.

(pt)

KULTÚRNE OKIENKO

Okresná konferencia pracovníkov Regionálneho kultúrneho strediska vo Valalikoch

28. februára t.r. sa vo Valalikoch konala okresná konferencia k otázkam miestnej kultúry a záujmov-umeleckej činnosti. V sále kultúrneho domu sa takmer 100 účastníkov sa zaoberalo súčasnými problémami v tejto oblasti. Podujatie kultúrnym programom obohatil miestny folklórny súbor Abovčan a pani Anna Eliášová a svojou výstavkou insitných obrazov pán Štefan Hudý z časti Všetechsvätých, a pán Ladislav Staňo z Bernátoviec predstavil svoju zbierku rezbárskych prác. (st)

Fašiangové obdobie

Cez fašiangové obdobie organizoval obecný úrad dve kultúrne podujatia. V januári vystúpilo so svojim programom rómske divadlo ROMATHAN z Košíc, vo februári sa predstavil v kultúrnom dome s vynikajúcim programom folklórny súbor Železiar. Fašiangový ples zorganizovalo aj miestne ZRS. Ako tradične, aj v tomto roku sa konal v poradí už 5. fašiangový ples KDK. (st)

Nový autobusový spoj do Košíc

Na parciálnej porade k novému cestovnému poriadku SAD sa nám podarilo presadiť zavedenie ďalšieho ranného spoja. Nový spoj začne premávať od zavedenia nového cestovného poriadku v máji t.r. s odchodom o 6.30 hod. z Geče. Týmto "harmonikovým" spojom sa aspoň trochu zlepši súčasná (ne)kultúra cestovania našich občanov do zamestnania. (pt)

Konečne lekárne

Po neuveriteľne dlhých peripetiách bola v našej obci otvorená dlhoočakávaná lekárne s názvom PRAMEN. Je umiestnená v objekte materskej školy pri obecnom úrade. V lekárni, ktorá je denne otvorená možno kúpiť tiež veterinárne lieky. (pt)

Baktérie proti dusičnanom

Dňa 17.3.1996 (nedeľa) o 15.00 hod. sa uskutoční v zasadačke kultúrneho domu vo Valalikoch ekologická prednáška o ochrane spodných vôd o neutralizovaní škodlivosti odpadových vôd pomocou baktérií. Po použití týchto baktérií stráca splašková voda typický zápach a odbúravajú sa také škodlivé látky ako napr. dusičnany. Voda zo žump a septikov sa potom môže používať napr. na polievanie trávnikov a pod. Ale to sa už dozviete na prednáške, na ktorú Vás srdečne pozýva prednášajúci RNDr. Juraj Zvarík, CSc. (pt)

Abovčan myslí na budúcnosť

Už ohlasované zámery Združenia priateľov folklórneho súboru Abovčan o založení detského súboru sa stali skutočnosťou a dnes pod jeho patronátom pracuje už ďalší kolektív Detský folklórny súbor Abovček. Táto myšlienka je zrejme šťastnou, pretože ohlasy rodičov a detí boli takmer šokujúce. Na prvé stretnutie prišlo asi 60 detí, z ktorých momentálne po malých úpravách pracuje v súbore 57(!) vo veku od 9 do 14 rokov.

Vedúcou súboru je slečna Zdenka Kántorová, ktorá spolu so svojimi asistentkami Drahoslavou Drábovou, Ivetou Jakobovou a Janou Sajkovou (členky FS Abovčan) sa snaží tento krdel mimoriadne živých detí usmerňovať a postupne zapájať do procesu, v ktorom

budú títo budúci tanečníci a tanečnice zasväcovaní do tajov ľudového tanca.

Po prvých troch mesiacoch mravenčej práce sa súbor už sformoval a má tri ucelené skupiny, v ktorých sú deti rozdelené podľa veku a dispozícií.

Musíme s radosťou konštatovať, že mnohí z členov tohoto kolektívu sú veľmi talentovaní a preto sme si istí, že FS Abovčan tento krok v budúcnosti veľmi ocení, pretože už teraz pribral do svojich radov 4 členov z Abovčeka. Zároveň verí, že sa tento trend v združení, ktoré má dnes 83 členov, udrží a Abovček bude dobrou základňou a stálym zdrojom dobrých tanečníkov a tanečnic pre stále sa zlepšujúci FS Abovčan. (st)

Obecný úrad ponúka

Pre domácnosti, kde sú starí, alebo chorí ľudia ponúka obecný úrad **bezplatnú opatrovateľskú službu**. Ide najmä o občanov, ktorí pre svoj vek, zdravotný stav či samotu potrebujú opatrovateľskú službu. V rámci tejto služby bezplatne pomôžeme pri obstarávaní nákupu, zaobstaraní liekov, meraní tlaku, osobnej hygieny, upratovaní, pri domácich prácach. Informácie dostanete od starostu obce.

Stravovanie dôchodcov s donáškou stravy do domu za výhodných cenových podmienok v závislosti od výšky starobného dôchodku. Donáška stravy je bezplatná.

Pohrebný vozík zakúpený pre potreby pohrebných služieb môžete použiť namiesto nosenia rakvy v rukách. Odteraz sú všetky relikvie potrebné k pohrebu uložené na jednom mieste. Pohrebný vozík, drúky, povrazy, stojany pod rakvu, svietniky, zástavy po dohode s farským úradom sú na starej fare a vydávať ich bude kostolníčka. (pt)

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA INFORMUJE

Spýtali sme sa MUDr. Nikolu Kibritova, revízneho stomatóloga Všeobecnej zdravotnej poisťovne Košice-vidiek: Čo si musia občania u zubného lekára platiť?

Zo zdravotného poistenia je úplne hrazená raz ročne kompletná prehliadka dospelých, u detí dvakrát ročne. Deti aj dospelí majú plne hrazené výplne z amalgámu (strieborné), ale aj tzv. biele (fotokompozitné) českej výroby. Za biele výplne môže zubný lekár účtovať v hotovosti len v takom prípade, pokiaľ ich zhotoví z iného zahraničného materiálu, ako je český. Je preto žiadúce, aby sa občan pri zhotovovaní bielej výplne informoval, vyhne sa tak prekvapeniam pri odchode z ordinácie. Hrazené je aj každé vytrhnutie zuba so znečistením, odstránenie zubného kameňa, ošetrovanie ďasien, ústnej sliznice, RTG snímky, chirurgické výkony a pod. Ďetom sa hradí aj

fluorizácia a liečba strojčekmi. Poistencom VŠZP, ktorí prišli o časť alebo o celý chrup, hradíme zhotovenie mostíkov a protéz. Základná vec, na ktorú by nemali zabudnúť je tá, že zhotovenie mostíka zaplatí VŠZP raz za 5 rokov a protézky raz za tri roky. Hradia sa aj mostíky zo striebornej zliatiny a štandardnej živice. Doplatiť si treba v prípade, ak chce pacient mostík zo zlata alebo špeciálnej živice. V zásade platí, že luxusnejšie materiály si musí poistenec zaplatiť. Každý zubný lekár musí pacienta dopredu oboznámiť s cenou, čo poistenec, ktorý súhlasí, potvrdí písomne. Za každú platbu treba požadovať pokladničný blok, ktorý je lekár povinný vydať. (th)

ZIPP GEČA

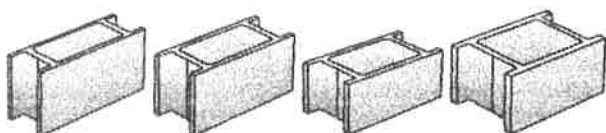
spol. s r.o.

-KAISER

STAVEBNÍCI POZOR !

Firma ZIPP GEČA spol. s r.o. zahájila v spolupráci s rakúskou firmou Kaiser výrobu nasledujúcich stavebných betónových prvkov:

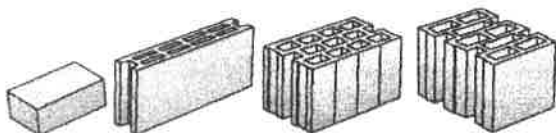
* šalovacie tvárnice

* stropné tvárnice

* murovacie tvárnice

* zámková dlažba

G A M A

čalúnnictvo

- * výroba čalúnených sedacích súprav
- * oprava všetkých druhov čalúnených výrobkov
- * možnosť zabezpečenia dopravy

Zákazková kanc.: kpt. Nálepku 1/U, KE

Dielňa: Valaliky III/63 (za kostolom)

tel. 095 / 590 80

Navštívte novootvorenú

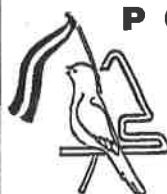
Lekáreň PRAMEŇ

vo Valalíkoch (za obecným úradom v budove MŠ)

- Ponúkame:
- humánne lieky
  - veterinárne lieky
  - zdravotnicke potreby
  - čajoviny a čajové zmesi
  - homeopatické lieky
  - liečebnú kozmetiku

Tešíme sa na Vašu návštevu!

PODNIKATELIA!

folklórny súbor

abovčan

HĽADÁ SPONZORA

na materiálne zabezpečenie súboru,
a to predovšetkým krojmi a hudobnými nástrojmi

Kontakt: Obecný úrad Valaliky
p. Naď, tel.: 69 99 804

Dovoľte mi, vážení občania, aby som vás oboznámil so štatistikou našej činnosti za minulý rok. Zaevidovali sme 134 priestupkov. Oznamených od občanov nám bolo 28 priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, zistili sme 36 priestupkov ktoré vznikli porušením všeobecne záväzných nariadení. Z dôvodu narušenia verejného poriadku sme riešili 12 prípadov. V priebehu roka sme zistili alebo nám bolo oznámených 44 prípadov priestupkov proti majetku. Z toho sme zistili 26 páchatelov, čo činí 58% objasnenosť.

Systematickou pravidelnosťou výkonu služby našich hliadok bola udržaná majetková trestná činnosť a to na 11 majetkových trestných činov. Pokiaľ si spomenieme, že v roku 1993 bolo v obci spáchaných 81 majetkových TČ a teraz, po dvoch rokoch našej činnosti je to uvedených 11 TČ, tak si myslím že to nepotrebuje komentár. Zvážte preto, prosím, vážení občania či sme zbytoční tak, ako si to niektorí, ktorým táto skutočnosť nevyhovuje, myslia. Totiž už sa zabudlo na to, ako to v obci bolo ešte pred dvoma rokmi a teraz sme si už zvykli na tento stav, ktorý považujeme za samozrejmosť. Za zmienku stojí aj to, že toho času máme na náš rádiový systém napojených už 17 objektov, ktoré sú zabezpečené elektronickým systémom, čím zabezpečujeme majiteľom týchto objektov bezstarostnosť pri ochrane ich majetku. Radi samozrejme privítame aj ďalších záujemcov o túto službu. Taktiež vám pripomínam, že linka 69 99 068 je vám v núde k dispozícii každú nočnú dobu a samozrejme s ňou aj hliadka, na ktorú sa môžete s dôverou obrátiť.

Nezadržateľne sa už blíži jar a s ňou aj jarne upratovanie. Touto cestou vás chcem poprosiť, aby ste dbali o životné prostredie kde žijete, že každé svojvoľne založené smetisko v okrajových častiach obce svedčí o

kultúre jej občanov a odstraňovanie týchto smetísk stojí obec nemálo peňazí, ktoré by sa dali použiť na potrebné účely. Samozrejme aj v tomto smere si budeme plniť svoje povinnosti a námatkové hliadky budú zisťovať pôvodcov týchto smetísk. Pristihnutá alebo zistená osoba sa svojvoľným vyvážaním akéhokoľvek odpadu mimo vyhradené miesto dopúšťa priestupku proti verejnému poriadku podľa § 47, ods. 1, písm. h) zák. SNR č. 372/1990 Zb., za ktorý možno uložiť pokutu až do výšky 5.000,- Sk. Zvážte teda, či to riziko stojí za to.

Touto cestou chcem osloviť obyvateľov bývajúcich v časti obce Košťany v blízkosti cesty vedúcej k železničnej stanici Geča. Pred časom na podnet občanov využívajúcich železničnú dopravu bolo dané do poriadku verejné osvetlenie, ktoré osvetľovalo túto cestu. Po pomerne krátkej dobe toto osvetlenie opäť nesvieti a to z dôvodu, že lampy verejného osvetlenia sú rozbité. Niektoré kameňmi a tie, ktoré sú bližšie k obytným domom v tejto časti sú terčom nejakého strelca zo vzduchovky. Upozorňujem vás, vážení občania, že pokiaľ sa zistí osoba, ktorá tieto skutky pácha, bude konanie vo veci pre ňu veľmi nepríjemné a finančne náročné. Taktiež upozorňujem rodičov "výrastkov" v tejto časti, že sú poznatky, ktoré potvrdzujú, že tieto veci páchajú hlavne oni a pokiaľ ide o ich nezodpovednosť z dôvodu nenaplnenia veku, tak rodič sa nezbaňuje zodpovednosti za ich konanie a ani za nimi spôsobenú škodu na majetku. V dnešnej neľahkej ekonomickej situácii rodín si treba dať pozor, aby ste neboli prekvapení, keď sa dozviete úradným oznámením, že váš syn bol zistený ako páchatel a že zodpovedáte za škodu, ktorú spôsobil.

Náčelník OP Valaliky
Palko Peter

Dňa 18.12.1995, v čase o 01.45 hod. hliadka OP Valaliky počas výkonu služby zistila a usvedčila páchatelov krádeže krmnej zmesi, ktorú z dvora ŠM Valaliky v tejto nočnej hodine odkúpili J.M. a M.Š. zo Všetehsvätých od službukonajúcich nočných strážnikov P.S. a S.V. Predmetom obchodu malo byť 6 vriec zmesi s následnou škodou pre ŠM Valaliky v sume 1.200,- Sk.

Občianske spolunažívanie v bloku I/104 si po svojsky vysvetľoval K.L., ktorý dňa 23.12.1995 riešil osobné problémy so svojim susedom K.M. Zaplatením blokovej pokuty zurvalec pochopil, že problémy sa takto medzi ľuďmi neriešia.

Krádež vetrovky z diskotéky oznámila 27.12.1995 K.M. z Košíc, ktorá si ponechala vetrovku bez dozoru na stoličke v sále kultúrneho domu. Samozrejme, ako pri takýchto diskotékach býva, nikto nič nevidel a tak poškodenej vznikla škoda vo výške 1.600,- Sk.

Úprimný Novoročný vinš mali v úmysle zaželať G.J. so svojou manželkou G.A. a synovcom G.L. zo Všetehsvätých, ktorí sa v prvý deň roka vydali do obce Geča, zaželať všetko dobré V.R., ale problém pre ňu bol, že nebola práve v izbe do ktorej menovaní vošli a tak prišla o budík a nástennú ozdabu.

Dňa 18.1.1996 zašiel na nákup do lahôdok "Duško" K.Š. z Buzíc. Keď vyšiel vonku zistil, že mu chýba bicykel na ktorom prišiel. Rozhodol sa ho hľadať. Pátraním zistil, že práve jeho bicykel tlačí Z.P. z Košťan, ktorý potreboval niečo na oporu, aby od unavy nespadol. Vec mu zobral a po ceste stretol J.A. z Buzíc. Aj tá hľadala svoj bicykel. Prvý menovaný jej oznámil, že kúsok po ceste ide Z.P. a tlačí ešte jeden bicykel. Menovaná ho dobehla a zistila, že už vlastne našla svoj bicykel a zobrala mu ho. Na druhý deň bol páchatel prekvapený, čo vlastne urobil a posledné slovo k veci povie okresný súd.

V prvé dni nového roka bola móda kradnúť bicykle. Krádež takéhoto dopravného prostriedku ohlásila V.H. z

(Dokončenie na str. 8)

ŠPORT**ŠPORT****ŠPORT****ŠPORT****ŠPORT**

Boj o jarné body predo dvermi.

Prešiel rok, keď sme v prvom čísle obecných novín písali o futbale. Vtedy sme sa pýtali, ako ďalej.

Dnes poznáme odpoveď. Pomaly. Záujem zo strany hráčov tu je. Máme 20 mladých mužov v kádri, ktorí sa snažia hrať, trénovať, spolupracovať. Lenže iba elán nestačí. Po celý uplynulý rok sme sa borili s nedostatkom finančných prostriedkov. Futbalový klub je odkázaný na pomoc iných, na podporu sponzorov. V ústrety nám vychádza najmä obecný úrad. Obecné zastupiteľstvo má pre nás pochopenie a pomáha nám ako mu "kasa" dovoľuje. Z rozpočtu obce boli uhradené povinné platby súvisiace s činnosťou klubu. Pomáha nám aj ináč. Hráči v zime využívajú tanečnú sálu kultúrneho domu na tréningy. Služí im ako telocvičňa, ktorá v obci veľmi chýba. A nielen futbalistom. Terén vonku nie je vždy vyhovujúci na tréning.

Túto zimu zvlášť. Nepriazeň počasia sa dá prekonať trénovaním vo vhodnom oblečení. To však naši futbalisti nemajú. Snáď sa nájde v našej obci dobrodinec, ktorý by vybavil chlapcov dobrými otepľovačkami alebo teplákovými súpravami. Pomocnú ruku do odvety nám podala VSDS s.r.o. Valalíky. Nezabudol na nás ani náš rodák J. Timko - reprezentant SR vo futbale. Obohatil šatník našich futbalistov o nový výstroj a pridal aj niekoľko dobrých futbalových lôpt.

Aj napriek tvrdým podmienkam a vrtochom počasia odohralo sa 1. kolo Slovenského pohára. V zápase s Cementárňou Turňa nad Bodvou sme podľahli 0:1. Prípravné stretnutia pred jarnou časťou súťaže boli s kolísavými výkonomi, čo svedčí o opozdenom začiatku v tréningovom procese. Vieme, kde sú medzery, kde sú nedostatky. Načim pridať.

Dorastenci začali skôr s prípravou pod

vedením nového trénera F. Sviatku. Jarnú časť začínajú už 10. marca - dva týždne pred začiatkom súťaže mužov. Dúfajme, že v prvých stretnutiach, ktoré odohrajú na domácej pôde, budú úspešné. Vedenie FK sa touto cestou chce poďakovať odchádzajúcemu trénerovi p. Kišovi za doterajšiu prácu s dorastom.

Trénovať začali aj žiaci. Tí využívajú v tomto období na prípravu telocvičňu ZŠ v Čani. Teší nás pochopenie a nezištná pomoc rodičov týchto chlapcov. Hradia totižto všetky výdavky spojené s dopravou a s používaním telocvične, ktorú športovcom v Čani môžeme iba závidieť.

Celý futbalový klub pozýva všetkých svojich fanúšikov na futbalové zápasia, aby v hojnom počte prichádzali a svojimi hlasivkami podporili chlapcov v boji o jarné body.

(š.k.)

Z činnosti oddielu stolného tenisu

Stolnotenisový oddiel Valalíky za celú zimu úspešne vyvíjal svoju činnosť.

Muži, ktorí nás reprezentujú v okresnom kole boli v odvetnej časti úspešní, keď postupne zvíťazili nad Popročom a Semšou, remizovali v Ďurkove a doma s Turnianskym Podhradím. Škoda, že v jesennej časti prehrali doma s Ďurkovom. Teraz musia čakať na to, aby sa Ďurkov niekde "potkol" a dal našim šancu na víťazstvo v majstrovstve okresu.

Veľmi úspešná je práca s najmenšími. Žiaci skončili v 2. divízii na peknom 4. mieste. Jednitiľvci ako Jakab Pavol medzi mladšími žiakmi a Alena Andrejkovičová a Peter Sepeši medzi staršími žiakmi si úspešne počínali aj v bodovacích súťažiach v rámci kraja.

Veľmi úspešným podujatím bol novoročný turnaj žiakov, ktorého sa zúčastnilo 32 detí, všetci žiaci našej školy. Turnaj mal veľmi dobrú úroveň.

Deti sa potešili cenám, na ktoré prispel starosta obce Ing. Milan Tóth.

29. februára sa v našej obci uskutočnilo regionálne finále v stolnom tenise žiakov a žiačok. Zúčastnili sa ho víťazi okresných kôl z okresov Košice-mesto, Košice-vidiek, Rožňava, Michalovce, Trebišov a Vranov. Našu školu reprezentovalo družstvo dievčat v zložení Andrejkovičová, Cvancigerová, Uhlárová, Hudáková a bolo úspešné, keď prehralo iba jeden zápas s víťaznými Košicami a postúpilo do finále majstrovstiev kraja medzi posledných šesť družstiev.

Chlapci skončili v okrese na treťom mieste za Ruskovom a Popročom.

Najväčšiu radosť máme zo zvýšeného záujmu o stolný tenis. Pravidelne trénujeme okolo 50 žiakov oddielu.

Ďakujeme pánu starostovi i obecnému zastupiteľstvu za vytváranie priaznivých podmienok pre tento krásny šport.

L. Andor

NA LINKE**69 99 068**

Kokšov Bakše, ktorej bol bicykel od cudzený od zdravotného strediska vo Valalíkoch. Tento sa našiel po niekoľkých dňoch v Haniske u P.P. Vzhľadom na jeho už podobnú činnosť v minulosti opäť prípad ukončí okresný súd.

Dňa 23.1.1996 bolo oznámené na útvar OP, že v byte K.M. v Buziciach sa nachádza vojak základnej služby H.E., ktorý napáda bývajúcich v dome. Vec preverila hliadka a po použití donucovacích prostriedkov zákrok bez problémov zvládla a vojačika odovzdala orgánom vojenskej polície. O toto porušovanie domovej slobody prejavila záujem vojenská prokuratúra.

Vo februári boli odvezení na PAZS v Košiciach P.P. zo Všechsvätých, ktorý sa nevmetil do kože v pohostinstve "Duško" a taktiež S.M. ktorý sa rozhodol, že doma urobí poriadky s rodinou práve v čase, keď od alkoholu mal problémy s orientáciou.

Náčelník OP Valalíky
Palko Peter

VALALIČAN - obecné noviny.

Vychádzajú štvrtročne. Registrované OÚ číslo: OÚ 1/1995 - Dr.Čid.
Vydáva Obecný úrad Valalíky.

Grafická úprava a sadzba: VALENTINA DTP Studio, Čermefská 3, Košice
Tlač: EMILENA Tlačiareň, Čermefská 3, Košice.

Náklad: 800 ks